

*Д.О. Селегейна
Ю.В. Фісун, к.е.н
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Медіаграмотність як сучасний інструмент інформаційної безпеки на ринку авіаперевезень

*В доповіді висвітлено питання інформаційної безпеки цивільної авіації.
Визначення медіаграмотності, як ключового інструмента для
оптимального використання інформації в цілях безпеки.*

Цивільна авіація та її діяльність в Україні зараз стикаються з важливістю та своєчасністю забезпечення інформаційних потоків, великою кількістю нових інформаційних технологій, глобалізацією та інтеграцією авіаційних інформаційних систем відповідно до міжнародних стандартів. Інформаційна безпека є найважливішою системою інформаційного забезпечення польотів цивільної авіації.

Сьогодні предмет авіаційної безпеки має дуже широке бачення, що стало можливим завдяки екстремальним інформаційним потокам, призначеним для забезпечення інформаційних та комунікаційних систем у цивільній авіації, які протікають у сферах зв'язків з громадськістю. Інформаційність широко поширена в умовах міжнародного співробітництва, тому вирішувати цю проблему необхідно не лише через законодавче регулювання.

Описана проблема є дуже актуальною, оскільки на даному етапі існує лише в початковому вигляді в сфері управління інформаційною безпекою цивільної авіації. Це зумовлено тиском заходів національної безпеки та проблемами розвитку та реформування української правової системи.

Для розгляду проблем безпеки, перш за все, необхідно використовувати філософський підхід. Для того, що стосується дослідження, перш за все необхідно визначити, що безпека має соціальне значення в філософському сенсі й несе в собі соціально-історичні характеристики свого прояву та є невід'ємною частиною активної діяльності будь-якої людини, бо наука про безпеку є частиною філософії.

Безпека з філософської точки зору – це шлях і спосіб життя. Як зазначається в роботах деяких науковців існування відносної безпеки як загального поняття видається широким у визначенні [3].

Сутність характеристик, пов'язаних із виживанням конкретної соціальної системи, відображається також у процесі забезпечення її безпеки. Але, як ми вже знаємо, безпека – це лише те, що відомо. Якщо ми беремо до уваги існування соціального забезпечення, це також відображається на зайнятості та автономії по відношенню до громади. Тому всі відповідні знання та досвід про безпеку, її контекст, конфіденційність і захищеність впливають на зміст і сталий розвиток усіх систем, таких як економічна, політична, культурна та духовна. Виходячи з цього, безпека є чимось, що повністю

відомо, тому необхідно усвідомити її важливість і зрозуміти необхідні передумови для повного й точного розуміння ситуації, основних проблем, загроз з боку системи, налагодження ефективної безпеки. Використання відповідних процедур, таких як набір методів, теоретичних підходів і практичних практик, які можуть забезпечити надійний захист соціальної системи від усіх типів ризиків або видів роботи. Найголовніше в цій системі безпеки – інтереси людини, нації та держави.

Саме тому, на сучасному етапі розвитку Інтернету та оцифрування багатьох програм, поняття медіаграмотності – це набір знань, умінь і навичок, які люди можуть аналізувати, оцінювати гострим оком для створення різних повідомлень у різних типах медіа. Крім того, медіаграмотність включає здатність зрозуміти й аналізувати, як медіа працюють у суспільстві та як вони впливають на нього.

В сучасних засобах масової інформації доступ до інформації означає можливість знайти те, що ви хочете, вибрати те, що ви хочете, і побачити, наскільки достовірною є інформація, яку ви отримуєте. Бути медіа грамотним також означає вміти доречно використовувати інформацію, зберігати її грамотно та професійно ділитися нею з іншими.

Ми вважаємо, що авіаційна промисловість є найкращим прикладом ризиків у людській діяльності, їх джерел та елементів, які часто є комплексними. Авіаційна безпека є критично важливим активом авіаційної системи й полягає в виконанні своїх функцій без заподіяння шкоди самій системі чи громадянам, інтереси яких просуваються [1].

Одним із шляхів удосконалення процесу забезпечення авіаційної безпеки є використання сучасних інформаційних технологій, впровадження управлінських інформаційно-технологічних рішень, забезпечення інформаційними системами та координація інформаційних зв'язків у цій сфері.

Інформаційна безпека виступає символом стійкого, стабільного стану людського духу, який під впливом внутрішніх і зовнішніх ризиків і небезпек зберігає найважливіші риси свого існування [2].

Безпека – це динамічний процес, який ґрунтується не лише на стані та рівні розвитку тієї чи іншої системи, а й на природних ресурсах, інтелекті, емоціях, почуттях, культурному контексті та цивілізації людини. На практиці це проявляється в захисті від катастроф, сприянні екзистенціальній безпеці та створенні гарантій безпеки для розвитку суспільного порядку.

У найширшому розумінні інформаційна безпека – це «стан захищеності як від загроз інформаційній безпеці, так і від загроз, що компрометують інформаційні технології» [4].

Аналіз інформаційної безпеки передбачає врахування наступного набору цілей: потреби громадян, суспільства, уряду та міжнародної спільноти; вразливість окремих осіб, громад і урядів до інформаційно-комунікаційних систем і цифрових технологій; наявність широкого спектру небезпек і ризиків, якими необхідно керувати системами інформаційної безпеки [5].

Як виняток із переліку можливих ризиків слід розглядати соціальний аспект, який тісно пов'язаний із ризиком людської помилки під час живої

діяльності в авіаційному секторі та потребує спеціального розвитку правоохоронних механізмів.

Тому сьогодні ми звертаємо увагу на актуальний інструмент забезпечення безпеки – медіяну інформацію в зв'язку з цим питання визначення цього поняття має посісти особливе місце серед досліджень науковців.

Отже, виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що інформаційна безпека в сфері цивільної авіації є одним із ключових понять у загальній системі авіаційної безпеки. Також інформаційна безпека є одним із найважливіших понять у науці та різних сферах людської діяльності. Сьогодні, в епоху масового авіаперевезення, безпека польотів та інформаційна безпека відіграють важливу роль як його невід'ємна складова та допомагають запобігти порушенням прав пасажирів. А нове поняття «медіаграмотність» набуває центрального значення.

Список літератури

1. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.

2. Державна програма авіаційної безпеки цивільної авіації: затв. Законом України від 20 лют. 2003 р. № 545-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 17. Ст. 140

3. Нашинець-Наумова А.Ю. Питання забезпечення інформаційної безпеки в цивільній авіації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2013. № 2(96). С. 96-98

4. Тихомиров О.О. Інформаційна безпека як складова безпеки авіації: сучасне правове відображення. Аеро-2012. Повітряне і космічне право: зб. матер. Всеукр. конф. молодих учених і студ. 22 лист. 2012 р. Київ: НАУ. С. 283-286.

5. Myronets O.M., Burdin M., Tsukan O., Nesteriak Yu. Prevention of human rights violation. Asia Life Sciences. 2019. Supplement 21 (2). P. 577- 591.